

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 28 - Fredete eiendommer i landsverneplan for Statens Kartverk

RUSTFJELL VARDE

Kommune:

4220/Bygland

Gnr/bnr:

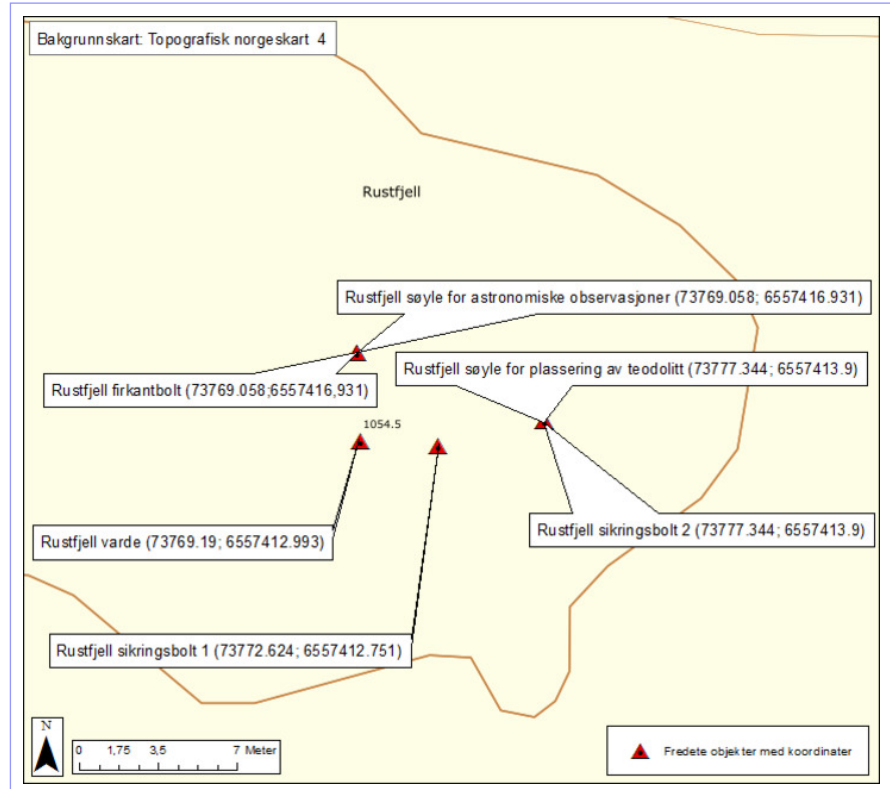
4/3, 9/2, 0/0

AskeladdenID:

244485

Referanse til
landsverneplan:

Kompleks 9903297

Omfang fredning

Navn	Oppført		Gnr/bnr	Omfang
•Rustfjell firkantbolt	1950	Se koord	4/3, 9/2, 0/0	Utomhus
•Rustfjell sikringsbolt 1	1927	Se koord	4/3, 9/2, 0/0	Utomhus
•Rustfjell sikringsbolt 2	1927	Se koord	4/3, 9/2, 0/0	Utomhus
•Rustfjell søyle for astronomiske observasjoner	1933	Se koord	4/3, 9/2, 0/0	Utomhus
•Rustfjell søyle for plassering av teodolitt	1889	Se koord	4/3, 9/2, 0/0	Utomhus
•Rustfjell varde	1889 - 1927	Se koord	4/3, 9/2, 0/0	Utomhus

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 28 - Fredete eiendommer i landsverneplan for Statens Kartverk

Fredning kompleks

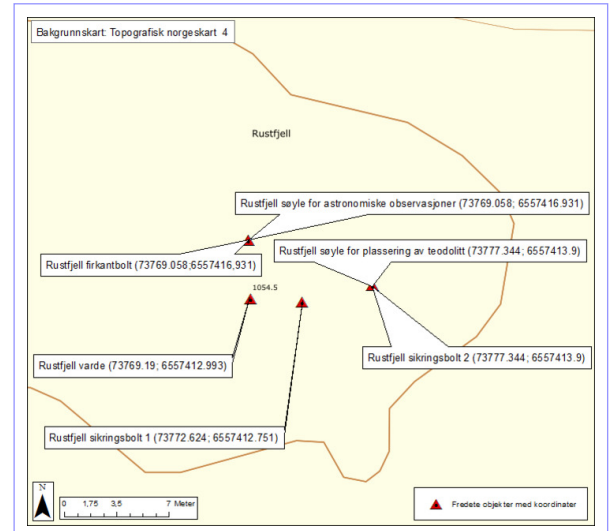
- Omfang:** Fredningen omfatter en varde, en firkantbolt, to sikringsbolter av kobber, en søyle for astronomiske observasjoner og en søyle for plassering av teodolitt. Fredningen inkluderer hovedelementer som konstruksjon, form og materialbruk. Varden er sylindrisk og ble målt i 2008 til: omkrets: 6,16 m, det vil si diameter: 1,96 m, og høyde: 1,9 m.
- Formål:** Formålet med fredningen er å bevare Rustfjell varde som et kulturminne representativt for den statlige oppmåling av Norge. Formålet er å sikre bevaring av elementer knyttet til vardens opprinnelige funksjon.
- Begrunnelse:** Rustfjell varde er et viktig trigonometrisk punkt brukt i kartlegging og oppmåling av Norge siden 1840-tallet. Rustfjell varde er og brukt under astronomisk oppmåling i 1933, og var et av 49 Laplace-punkter i Norge, der lengdegrad og breddegrad ble bestemt astronomisk. Rustfjell varde er et førsteordenspunkt i det landsdekkende førsteordensnettet. I tillegg til varden har Rustfjell en søyle for astronomiske observasjoner og en søyle for plassering av teodolitt. Slike søyler var tidligere plassert på alle førsteordenspunkter.
- Førsteordensnettet skulle danne grunnlag for all oppmåling i ulike målestokk i Norge. Det består av flere hundre punkt med siktlinjer til hverandre. I nettet måler man lange avstander meget nøyaktig ved hjelp av triangulering, som er avstandsmåling ved hjelp av kjente lengder og vinkler i trekanter. Førsteordensnettet ble erstattet av det moderne stamnettet, som ble målt opp med GPS-teknologi mellom 1994-1997.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 28 - Fredete eiendommer i landsverneplan for Statens Kartverk

RUSTFJELL FIRKANTBOLT - KartverksID: D38T0046

Bygningsnr:	Se koord
Gnr/bnr:	4/3, 9/2, 0/0
Oppført:	1950
AskeladdenID:	244485-5
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9903834 Kompleks 9903297

Fredning enkeltminne

Omfang: Fredningen omfatter en firkantbolt.

Formål: Formålet med fredningen er å bevare Rustfjell varde som et kulturminne representativt for den statlige oppmåling av Norge. Formålet er å sikre bevaring av elementer knyttet til vardens opprinnelige funksjon.

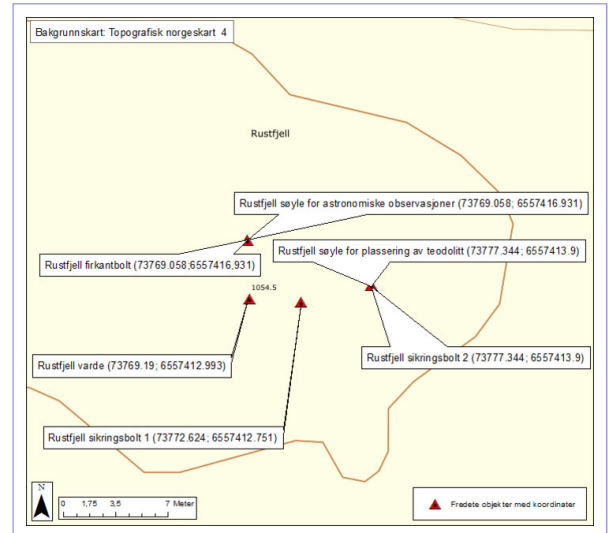
Begrunnelse: Under målearbeid ble bolter brukt som fastmerke. En bolt der koordinater er bestemt eller planlagt bestemt i et geodetisk system, kalles fastmerke.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 28 - Fredete eiendommer i landsverneplan for Statens Kartverk

RUSTFJELL SIKRINGSBOLT 1 - KartverksID: D38T0046

Bygningsnr:	Se koord
Gnr/bnr:	4/3, 9/2, 0/0
Oppført:	1927
AskeladdenID:	244485-1
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9903835 Kompleks 9903297

Fredning enkeltminne

Omfang: Fredningen omfatter en sikringsbolt av kobber.

Formål: Formålet med fredningen er å bevare Rustfjell varde som et kulturminne representativt for den statlige oppmåling av Norge. Formålet er å sikre bevaring av elementer knyttet til vardens opprinnelige funksjon.

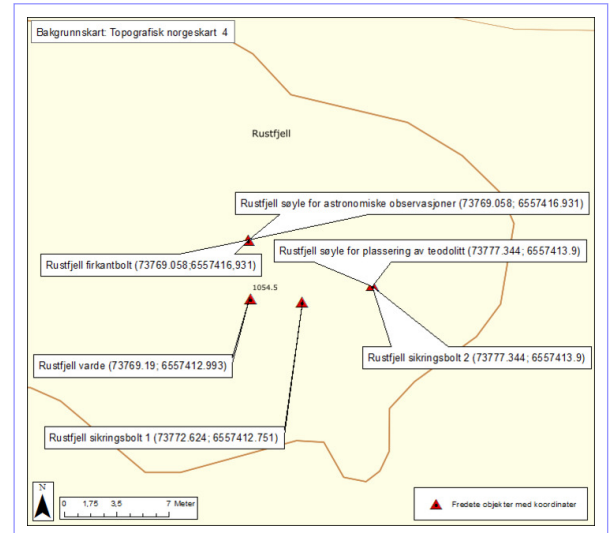
Begrunnelse: Under målearbeid ble bolter brukt som fastmerke. Ved mange varder ble det satt ned såkalt sikringsbolter. Det var bolter som kunne brukes dersom sentrumsbolten av en eller annen grunn ble fjernet. En sikringsbolt kunne også brukes ved innmåling av selve varden.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 28 - Fredete eiendommer i landsverneplan for Statens Kartverk

RUSTFJELL SIKRINGSBOLT 2 - KartverksID: D38T0046

Bygningsnr:	Se koord
Gnr/bnr:	4/3, 9/2, 0/0
Oppført:	1927
AskeladdenID:	244485-2
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9903836 Kompleks 9903297

Fredning enkeltminne

Omfang: Fredningen omfatter en sikringsbolt av kobber.

Formål: Formålet med fredningen er å bevare Rustfjell varde som et kulturminne representativt for den statlige oppmåling av Norge. Formålet er å sikre bevaring av elementer knyttet til vardens opprinnelige funksjon.

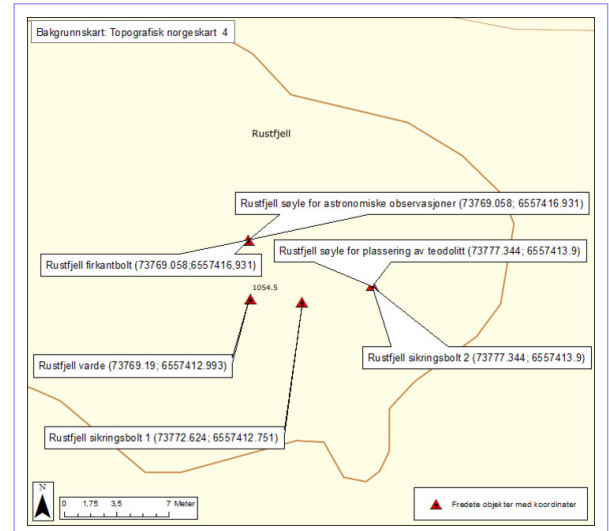
Begrunnelse: Under målearbeid ble bolter brukt som fastmerke. Ved mange varder ble det satt ned såkalt sikringsbolter. Det var bolter som kunne brukes dersom sentrumsbolten av en eller annen grunn ble fjernet. En sikringsbolt kunne også brukes ved innmåling av selve varden.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 28 - Fredete eiendommer i landsverneplan for Statens Kartverk

RUSTFJELL SØYLE FOR ASTRONOMISKE OBSERVASJONER - KartverksID: D38T0046

Bygningsnr:	Se koord
Gnr/bnr:	4/3, 9/2, 0/0
Oppført:	1933
AskeladdenID:	244485-3
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9903837 Kompleks 9903297

Fredning enkeltminne

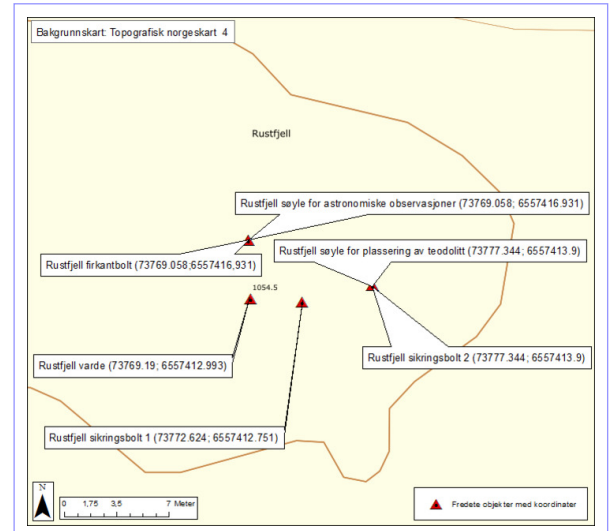
- Omfang:** Fredningen omfatter en firkantet søyle for astronomiske observasjoner. Den er utført i sementmuret murstein, og er 0,66 m høy. Den er plassert ca 8 m øst for varden.
- Formål:** Formålet med fredningen er å bevare Rustfjell varde som et kulturminne representativt for den statlige oppmåling av Norge. Formålet er å sikre bevaring av elementer knyttet til vardens opprinnelige funksjon.
- Begrunnelse:** Søylene for astronomiske observasjoner ble bygget av kaptein Bjørnseth i 1933, samme året som han også utførte astronomiske observasjoner. Dette var det andre målte av til sammen 49 Laplace-punkter i Norge. I et Laplace-punkt ble det utført astronomiske observasjoner som kunne gi breddegrad, lengdegrad og i tillegg retningen på mållinger mot 1. ordens punktet Urnoet.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 28 - Fredete eiendommer i landsverneplan for Statens Kartverk

RUSTFJELL SØYLE FOR PLASSERING AV TEODOLITT - KartverksID: D38T0046

Bygningsnr:	Se koord
Gnr/bnr:	4/3, 9/2, 0/0
Oppført:	1889
AskeladdenID:	244485-4
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9903838 Kompleks 9903297

Fredning enkeltminne

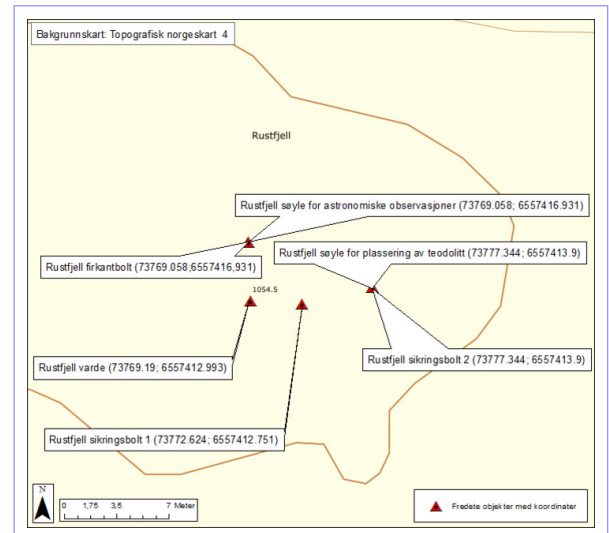
- Omfang:** Fredningen omfatter en firkantet søyle for plassering av teodolitt. Søylene er utført i sementmuret murstein. Den er ca 3,95m nord for vardens sentrum.
- Formål:** Formålet med fredningen er å bevare Rustfjell varde som et kulturminne representativt for den statlige oppmåling av Norge. Formålet er å sikre bevaring av elementer knyttet til vardens opprinnelige funksjon.
- Begrunnelse:** Teodolitt er en siktekikkert brukt i oppmåling. Den måler vinkler i horisontal- og vertikal plan.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 28 - Fredete eiendommer i landsverneplan for Statens Kartverk

RUSTFJELL VARDE - KartverksID: D38T0046

Bygningsnr:	Se koord
Gnr/bnr:	4/3, 9/2, 0/0
Oppført:	1889 - 1927
AskeladdenID:	244485-6
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9903732 Kompleks 9903297

Fredning enkeltminne

- Omfang:** Fredningen omfatter en varde. Varden er sylindrisk og ble målt i 2008 til: omkrets: 6,16 m, det vil si diameter: 1,96 m, og høyde: 1,9 m.
- Formål:** Formålet med fredningen er å bevare Rustfjell varde som et kulturminne representativt for den statlige oppmåling av Norge. Formålet er å sikre bevaring av elementer knyttet til vardens opprinnelige funksjon.
- Begrunnelse:** I oppmålingens tjeneste ble en varde bygget i trigonometriske punkter som siktemerker for oppmåleren når han fra andre trigonometriske punkter skulle sikte mot dette. Fra midten av 1800-tallet ble det vanlig å markere vardens sentrum med en bolt, før byggingen av varden startet.